

N. DE BATSELIER

Vraag nr. 255

van 19 juli 1994

van de heer J. DE MOL

[BUL. NR 18 (93-94)]

Vertaling Agenda 21 van Unced-conferentie - Beheer en transport van gevaarlijk afval

Hoofdstuk 20 van Agenda 21 van de Unced-conferentie handelt over het beheer en het transport van gevaarlijk afval. De voorstellen die Agenda 21 formuleert inzake gevaarlijk afval zijn in grote lijnen gericht op maximale preventie, versterking van de logistiek ter zake en internationale samenwerking, dit laatste vooral om illegaal transport tegen te gaan. Een internationale strategie voor het milieuvriendelijk beheer van gevaarlijk afval begint met een integraal ketenbeheer : het stimuleren van productieprocessen met een volledige controle op de winning van grondstoffen, opslag, behandeling, transport en hergebruik van gevaarlijke stoffen.

Eén van de concrete voorstellen binnen dit hoofdstuk is het internationaal coördineren en met zekere soepelheid toepassen van het principe dat elk land zijn eigen afval verwerkt. Hiertoe is harmonisering van normen voor afvalverwerking en controle noodzakelijk. Op EG-vlak werd reeds een harmonisatie-verordening uitgewerkt.

Vlaanderen moet deze verordening nauwgezet naleven. Hierbij komt dat de naleving van de normering overal in gelijke mate moet worden gecontroleerd.

1. Hoe wordt momenteel de Europese harmonisatie-verordening nageleefd ? Welke initiatieven werden hiertoe genomen ?
2. Hoe wordt momenteel in Vlaanderen het transport van gevaarlijk afval gecontroleerd ? Wordt vooral controle uitgeoefend op de administratieve juistheid van het transport ? Worden ook effectieve weg- en grenscontroles uitgevoerd ? Door wie worden deze controles uitgevoerd ? Hoe worden deze controles gecoördineerd ? Wat zijn de resultaten van deze controles met betrekking tot het aantal overtredingen ?

Antwoord

[BUL. NR 19 (93-94)]

1. Op 6 mei 1994 is de EEG-verordening nr. 259/93 van de Raad van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap van kracht geworden in alle landen van de Europese Unie. De verordening heeft tot doel een samenhangend en sluitend controlesysteem voor de overbrenging van afvalstoffen tot stand te brengen. Zij neemt ook de bepalingen over van enkele internationale overeenkomsten, zoals het Verdrag van Bazel en een OESO-besluit over de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen, bestemd voor nuttige aanwending.

Voor België komt de verordening voornamelijk neer op een deregulering omdat de overbrenging van een groot aantal afvalstoffen niet langer een toelating van de autoriteiten vereist is. Daarnaast is de verordening een stuk consequenter dan de oude wetgeving : de criteria die de bevoegde autoriteiten moeten hanteren bij het toestaan of het weigeren van grensoverschrijdende overbrengingen zijn wettelijk vastgelegd ; in Vlaanderen behandelt de autoriteit met rechtstreekse bevoegdheid, de Openbare Afvalstoffenmaatschappij, de dossiers en houdt toezicht op de overbrengingen ; de internationale handel in recycleerbare afvalstoffen van non-ferrometalen ontsnapt niet langer volledig aan het beheer en het toezicht van de autoriteiten. Door de federalisering van ons land is vanaf 6 mei het Vlaamse Gewest, in casu de OVAM, volledig bevoegd voor alles wat met de invoer en de uitvoer van afval

in Vlaanderen te maken heeft. De cel Leefmilieu van het Nationale Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu, de voormalige bevoegde autoriteit, blijft enkel nog bevoegd voor de doorvoer van afval.

In het Vlaamse Gewest wordt de EG-verordening aangevuld met een besluit van de Vlaamse regering over de in- en uitvoer van afval. In het najaar zal een samenwerkingsakkoord worden afgesloten met de federale regering en de Waalse en Brusselse regeringen ; het akkoord regelt de uitwisseling van gegevens over internationale afvaltransporten en uniformiseert de toepassing van de verordening in België.

Het besluit van de Vlaamse regering van 29 april 1994 houdende nadere regels betreffende de in- en uitvoer van afval bepaalt dat de ambtenaren van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij en van het Bestuur Milieu-inspectie toezicht moeten uitoefenen op de naleving van de EG-verordening.

2. De controle en het toezicht op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen worden momenteel in het Vlaamse Gewest georganiseerd en gecoördineerd door de OVAM. Een tiental ambtenaren zijn specifiek belast met deze taak. Zij worden op het terrein bijgestaan door 5 douanebeamten, die sinds 1991 gedetacheerd werden naar de cel Leefmilieu met het oog op de uitvoering van wegcontroles op internationale afvaltransporten.

De controle en het toezicht volgen 3 sporen

1. steekproefcontroles op grensoverschrijdende afvaltransporten ;
2. gerichte controles bij bedrijven die betrokken zijn bij de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen op basis van de gegevens van de melding en van de procedures bij in- en uitvoer van afvalstoffen ;
3. opsporing van illegale afvaltransporten, zowel binnen het gewest als op interregionale en internationale schaal.

De wegcontroles zullen zo spoedig mogelijk worden geïntensiveerd door de mobiele brigades van rijkswacht en douane mee in te schakelen. De brigades kunnen rekenen op technische bijstand vanwege de OVAM-ambtenaren.

De gerichte controles verlopen vaak in nauwe samenwerking met het bestuur Milieu-inspectie.

Voor de opsporingsacties wordt sinds meer dan een jaar reeds nauw samengewerkt met de Duitse, Nederlandse, Britse en Luxemburgse bevoegde autoriteiten in het kader van een speciaal project (Transfrontier Shipment Of Hazardous Waste).

Resultaten van het toezicht op de internationale afvaltransporten vanaf 6 mei 1994.

Een ernstige evaluatie van het toezicht over een periode van nog geen 3 maanden is onmogelijk. Het aantal wegcontroles kan worden geraamd op ongeveer duizend. Indien de vrachtwagen afval vervoert worden de transportbegeleidingsdocumenten en de lading geverifieerd.

Een zestigtal gecontroleerde chauffeurs konden geen of slechts onvolledig ingevulde afvaldocumenten voorleggen.

Naar gelang de ernst van de overtreding wordt een verwittiging gegeven, later gevolgd door een brief van de OVAM, of wordt de vrachtwagen geïmmobiliseerd in afwachting van nadere instructies of teruggestuurd. Tot op heden werden een vijftal vrachtwagens teruggestuurd.

Soms geven de vaststellingen, gedaan tijdens de wegcontrole, aanleiding tot een bezoek aan een bedrijf dat afval voortbrengt of verwerkt. Daarnaast is een actie in samenwerking met het bestuur Milieu-inspectie, gericht op gekende Vlaamse bedrijven die buitenlandse afval invoeren, zojuist beëindigd.

Op ongeveer 30 bedrijfsbezoeken werden een vijftal overtredingen op de milieuwetgeving of de afvaltransportreglementering vastgesteld.

Voor concrete resultaten van opsporingsacties is het op dit ogenblik nog te vroeg.